

Отже, сфера міжвідомчих комунікацій в процесі реалізації екологічної політики вимагає системного регулювання.

Використані джерела

1. Кашкин В.Б. Введение в теорию коммуникации: Учеб.пособие. Воронеж: Изд-во ВГУ, 2000. 175 с.
2. Дафт Р. Менеджмент/ Р.Дафт,СПб.: Питер, 2001, 832 с.
3. Государственное управление: основы теории и организации: учеб./в 2 т./ Т.1/ Под ред.В.А.Козбаненко, Изд. 2-е, с.изм.4 доп. М.: «Статут»,2002, 366 с.
4. Мельник А.Ф. Менеджмент державних установ і організацій: навч.посіб./[А.Ф.Мельник, А.Ю.Васіна, Н.М.Кривокульська]/ За ред.А.Ф.Мельник. Київ: ВД «Професіонал», 2006, 464 с.
5. План діяльності Міністерства інформаційної політики України на 2016 рік, URL:mip.gov.ua/ documents/57.html.
6. Стратегія реформування державного управління України на 2016-2020 роки. URL:www.kmu.gov.ua/control/u.k/cardnpd?docid =249175778.

Петро МИКИТЮК

д. е. н., професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ

Степан КАРАБАНИК

к. е. н., викладач кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ

ВПЛИВ ІНСТИТУЦІЙНИХ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ НА РЕАЛІЗАЦІЮ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

Незалежно від напрямку руху в бізнесі керівники будівельних організацій при наявності зацікавленості в розвитку компанії неминуче приходять до розуміння необхідності вдосконалення і розвитку методів управління інноваційними проєктами. Це сприяє формуванню ефективної корпоративної системи управління будівельними проєктами, адекватної умовам, що склалися на вітчизняному ринку будівельних послуг і враховує особливості і специфіку конкретного регіону. При цьому слід зазначити, що якщо на рівні відділів (ІТ-спрямованості), або окремих видів проєктів (наприклад, дослідження і розробки) методологія проєктного менеджменту застосовується в будівельній галузі дуже активно, то на рівні управління програмою і портфелем проєктів, визначення їх пріоритетів, балансування портфеля і т.д. теоретичних і практичних досліджень недостатньо.

У сфері житлового будівництва існують об'єктивні передумови для виникнення і функціонування саморегульованих організацій (СРО).

В даний час СРО в будівельній галузі здійснюють контроль тільки за

якістю споруджуваних об'єктів. Якщо у будівельній організації є допуск до здійснення будівельної діяльності, укладено договір оренди на використання землі, є відповідна проектна документація та дозвіл на здійснення будівництва, відповідні документи дають право на укладання договорів з індивідуальними інвесторами (дольовиками).

Важливим моментом для будівельних організацій є наявність певного рівня конкурентоспроможності. Особливо це відноситься до організацій, що спеціалізуються на зведенні об'єктів житлового будівництва. Тому для оцінки рівня їх конкурентоспроможності слід використовувати сукупність параметрів, які формуються на основі експертних оцінок. При цьому також враховується досвід управління будівництвом житла; виконання зобов'язань за договором; наявність кваліфікованих робочих кадрів, будівельних машин і механізмів, забезпеченість матеріалами та конструкціями. Слід також враховувати потужність і продуктивність використовуваних будівельних машин, транспортних засобів і устаткування. Важливим є також визначення значень коефіцієнтів, що характеризують фінансову спроможність будівельної організації. Володіння такою інформацією дозволить знизити інноваційні ризики при зведенні житла, і зокрема, за договорами дольової участі. Цьому сприятиме відповідальність СРО, яка буде відповідати за своїми зобов'язаннями, так званим, компенсаційним фондом.

Якщо говорити про саморегулювання, то підвищується рівень конкуренції. Будівельним організаціям доведеться утворювати венчурні підприємства, так як обмінюватися і ділитися результатами досліджень в сфері інновацій в житловому будівництві ніхто не буде.

Оптимізації структури інноваційно-інвестиційної діяльності повинні сприяти різні регулятори, як державні, так і ринкові. Наявність таких регуляторів, особливо державних, свідчить про необхідність регулювання такої діяльності з боку держави. Держава повинна взяти безпосередню участь у формуванні вимог технічного характеру, у встановленні порядку проведення експертизи інноваційно-інвестиційних проектів, а також видачу ліцензій окремим учасникам такої діяльності.

Сам по собі об'єкт нерухомості, що вимагає вкладення інвестицій, не здійснює негативний вплив на екологію території, де він зводиться і в подальшому експлуатується.

Зростання уваги до проблеми врахування екологічних чинників при реалізації інноваційно-інвестиційних проектів при зведенні житла обумовлений жорсткою конкуренцією в цій сфері, так і необхідністю соціальної відповідальності бізнесу. Ринок інвестиційно-будівельних проектів перенасичений, особливо в сфері житлового будівництва. Тому об'єкти, що не

відповідають потребам громадян і суспільства загалом, поступаються своїми позиціями. Слід визнати, що українські підприємства ще не мають достатнього емпіричного досвіду управління інноваційно-інвестиційними проектами з повним урахуванням екологічних параметрів.

Своєчасною є розробка системи управління інноваційно-інвестиційними проектами в сфері будівництва житла з урахуванням впливу на екологію. Цілком актуальним зараз є визначення рівня взаємозв'язку між екологією і ефективністю проектів. Звичайно, необхідно враховувати на перспективу вплив екології на ефективність проекту.

Основною метою управління інноваційно-інвестиційними проектами в житловому будівництві є досягнення максимальної економічної ефективності. Повинні пред'являтися високі вимоги до економічної і екологічної безпеки нових будівельних матеріалів і будівельних технологій, так як будь-які негативні наслідки позначаються на якості життя і стану здоров'я населення.

З одного боку, простежуються негативні впливи промисловості на біосферу. Це, перш за все, забруднення води, використання токсичних матеріалів, високий рівень шуму, радіо і інші випромінювання від технічного обладнання, підвищений рівень радіоактивності. Все це є загрозою здоров'ю людини і природи як основи його життя. Але є і інший вплив на людину, який носить позитивний характер. Зокрема, це вплив на людину природного середовища. До таких дій слід віднести: світло і повітря, воду і їжу, космічну і земну радіацію. Вони є життєво важливими для здоров'я і благополуччя населення.

У зв'язку з цим виникає необхідність екологічного регулювання інноваційно-інвестиційних проектів в житловому будівництві. Воно повинно оцінювати негативні і позитивні екологічні наслідки будівництва як на етапі реалізації проекту, так і при його експлуатації та ліквідації.

Разом з тим, будівельні проекти в житловій сфері повинні задовольняти екологічні вимоги. До них слід віднести: гармонію будівель і споруд з ландшафтом; наявність зелені в місті; відповідність розмірів будівель розмірам тіла людини і т.д.

Основними цілями управління інноваційно-інвестиційними проектами з точки зору екології є:

- здійснення проектів, які не завдають або мінімізують шкоду людині і навколишньому середовищу;
- реалізація проектів, що органічно узгоджуються з інфраструктурою міста та сприяють його гармонійному розвитку;
- здійснення будівельно-монтажних робіт за проектом з використанням способів, що забезпечують їх ефективність, економічність і безпеку.

Вітчизняний досвід управління проектами передбачає проведення екологічної експертизи. Проведення такої експертизи дозволяє виявити вплив діяльності людини на навколишнє середовище. Таким чином, з'являється можливість попередити негативний вплив господарської та іншої діяльності на природне середовище, що оточує людину. Але важливим залишається не тільки проведення екологічної експертизи впливу реалізації інноваційно-інвестиційних проектів на людину, але також здійснення заходів, які спрямовані на забезпечення екологічної безпеки в процесі зведення та подальшої експлуатації результатів такого проекту.

В світі вплив діяльності підприємства на навколишнє середовище визначається за допомогою системи екологічного менеджменту. Для цього розроблений стандарт ISO 14000. Водночас, ця система є стандартною і не охоплює багато екологічних проблем, які виникають при реалізації інноваційно-інвестиційних проектів, саме в житловій сфері. Прив'язка екологічного менеджменту до інноваційно-інвестиційних проектів і створення на їхній базі спеціальних критеріїв ефективності будівництва з урахуванням впливу на екологію є завданням народногосподарського значення.

Основними передумовами, які сприяють переходу підприємств до екологічного управління інноваційно-інвестиційними проектами, слід вважати наступні [2]:

- значно зростає відповідальність учасників інноваційно-інвестиційного проекту за шкідливий вплив результатів реалізації проекту на екологічний стан;
- учасники інноваційно-інвестиційного проекту повинні перейти від пасивного виконання вимог щодо збереження природи до більш активних методів, що дозволяє знизити негативний вплив на екологію;
- інноваційно-інвестиційна діяльність не повинна здійснювати згубний впливу на природу і людину, і в зв'язку з цим вона повинна бути спрямована на суттєве зниження такого негативного впливу;
- застосування методів екологічного управління проектами і скорочення на цій основі додаткових витрат з відновлення навколишнього середовища;
- широке використання в діяльності будівельних організацій інновацій, що дозволяють в меншій мірі впливати на екологію;
- інформування суспільства про ініціативи будівельної організації, в частині зниження впливу на екологію з метою ознайомлення споживача про ці нововведення;
- тісний взаємозв'язок будівельних організацій із особами, які зацікавлені в збереженні навколишнього середовища.

Традиційна система управління проектами спрямована на процеси, що тривають у виробничій системі. У сучасних ділових організаційних межах вони

втрачають чіткість. Успіх проекту багато в чому залежить від ефективності зовнішніх процесів, що тривають в таких областях як відносини з клієнтами та зацікавленими сторонами (підприємство і невеликі інноваційні підприємства, люди, які вкладають капітал за допомогою іпотечного кредитування), ланцюги поставок (складність оцінки ефективності інноваційного проекту та інвестиційного проекту в зв'язку з тривалістю часу, який необхідний для створення заключного об'єкта, висока капітало- і наукова інтенсивність, яка визначається набором індикаторів ефективності, потреби бухгалтерського обліку впливу як технічних, так і економічних, комерційних, екологічних, організаційних та соціальних факторів); відносини з громадськістю (висока важливість встановлених факторів і встановлених предметів саморегуляції за допомогою встановлення вимог технічного характеру, виконуючи попередню досліду експертизу будівельних проектів, ліцензуючи діяльність деяких учасників).

Використані джерела

1. Микитюк П. П. Система оцінювання та аналізу факторів ризику інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2012. Вин. 1. С. 145-153.
2. Микитюк П. П. Інвестиційно-інноваційний менеджмент : навч. посіб. Тернопіль : Економічна думка, 2015. 452 с.
3. Микитюк П. П. Аналіз ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств : теорія і практика : дис. д-ра екон. наук : 08.00.09. Тернопіль, 2011. 547 с.
4. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: підруч. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2019. 518 с.
5. Микитюк Ю. І. Управління портфелем інноваційно-інвестиційних проектів у житловому будівництві. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2019. Вип. 1. С.151-159. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/34045> (дата звернення 30.04.2020).

Юлія МИКИТЮК

аспірантка кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ

РОЗВИТОК СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ В ЖИТЛОВОМУ БУДІВНИЦТВІ

Інноваційно-інвестиційні проекти в сфері житлового будівництва можна охарактеризувати як проекти, які здатні при відносно невеликих інвестиціях забезпечити створення конкурентоспроможної продукції, реальне збільшення інвестиційного потенціалу та інвестиційних ресурсів будівельної організації. В сучасних умовах також необхідно прагнути до того, щоб впровадження інноваційних проектів, спрямованих на підвищення економічної ефективності